

ሰላም ገዛኸኝ የላክልኝን የመጽሐፍ ረቂቅ (First Draft) ጊዜ ወስጄ በጥንቃቄ አንብቤዋለሁ። ረቂቁ ግለ ታሪክ (biography) ከሚባሉ የመጽሐፍ አይነቶች ውስጥ የሚመደብ እንደመሆኑ መጠን በመጽሐፉ ከልጅነት እስከ እውቀት ያሳለፍኩትን የህይወት ጉዞ ለመዳሰስ የተደረገው ሙከራ የሚደነቅ ነው። መጽሐፉ ከስነ ጽሑፍ ውበት (በተለይም ከአተራረክ) አንጻር መልካም ሙከራዎችም አሉት።

ረቂቅ መጽሐፉ ከቴክኒክ፣ ከአመክንዮ እና ከመረጃ አለመፋለስ አንጻር ሊስተካከሉ የሚገቡ መሰረታዊ ችግሮች እንዳሉበትም ተመልክቻለሁ። በተጨማሪም መጽሐፉ ውስጥ ከግለ ታሪክ የአጻጻፍ ስልት አንጻር መካተት አሊያም መወገድ ያለባቸው ታሪኮችም ጥቂት የሚባሉ አይደሉም። ጭብጥ ደጋፊ ሁኔታዎችን (incidents) በበቂ ሁኔታ ማካተትም ላይ ሰፊ ክፍተት መኖሩን ተገንዝቤያለሁ።

የቆንጆ መጽሐፍ ሁለት ዋነኛ መለኪያዎች ይዘት እና ውበት ናቸው። ይዘት የመጽሐፉ አጠቃላይ የታሪክ ጭብጥ ሲሆን ውበት ደግሞ ያ ታሪክ የሚቀርብበት መንገድ (ስልት) ነው።

አንድን ምግብ ሰው ወዶት እንዲበላው ግሩም ተደርጎ መሰራቱ ብቻ በቂ አይደለም። በማራኪ መንገድ መቅረብ መቻል ይኖርበታል። በደንብ ያልተቁላላ ወይም ጩዳ የበዛበት ዶሮ ወጥን በሚያምር ሳህን ብታቀርበው አሊያም ግሩም ተደርጎ የተሰራ ዶሮ ወጥን ባልታጠበ ትሪ ብታቀርበው የምግብ ፍላጎትን መዝጋቱ አይቀርም።

አንዳንድ ሰው ትልቅ ሀሳብ ይኖረውና ያን ሀሳቡን አሳክቶ የሚገልጽበት ሳቢ አንደበት ያጥረዋል። በተቃራኒው ደግሞ እንቅፈንቶ የተባከ ጉዳይን ሳይቀር ብዙዎች አስቦ በሚያስገድድ መንገድ አስውቦ የሚናገር ሰው አለ።

አንድን መጽሐፍ ብዙዎች አንብበውት ከባለታሪኩ የህይወት ልምድ፣ ከመውደቅ መነሳቱ፣ ከስኬቱ እና ከስህተቱ እንዲማሩበት እንዳንተ ሰው ፊት ሊቀርብ የሚችል ታሪክ እና አተራረክ ይፈልጋል።

ረቂቁ ላይ መስተካከል ያለባቸው አጀንዳዬ ላይ የያዝኳቸው በርካታ ነጥቦች ያሉ ሲሆን የተወሰኑት የሚከተሉት ናቸው፡፡

- “የኔው ሰው - የገዛኸኝ መንገድ” በአንተ ስም የሚወጣ ግለ ታሪክ መጽሐፍ እንደመሆኑ መጠን አተራረኩን በሁለተኛ ሰው (second person) ማድረግ የፈለክበት ምክንያት ግልጽ አልሆነልኝም፡፡
- ✓ በተጨማሪም ምዕራፍ 7 ላይ የመጽሐፉ አተራረክ ከሁለተኛ ሰው ወደ አንደኛ ሰው (first person) መቀየሩ ፍሰቴን ወጥነት የሚያሳጣ እና አንባቢንም ግራ የሚያጋባ ነው፡፡
የነነ
- ገዛኸኝ እንደማንኛውም በገጠሪቱ ኢትዮጵያ ክፍል እንደተወለደ ህጻን ይኼን ምድር የተቀላቀለው በምቼና በተደላደለ መንገድ አልበረም፡፡
- “ከ1977 ድርቅ እልቂት ማግስት በ1980 ዓ.ም ይህኼን ዓለም ተቀላቀልኩ”
- ምዕራፍ 5 ላይ ከቤቴል መጽሔት ጋር ባደረከው ቃለ መጠይቅ ታህሳስ 5/1978 ዓ.ም መወለድህን ገልጸህ የነበረ ቢሆንም ምዕራፍ 7 ላይ ከድርቁ ማግስት 1980 ዓ.ም እንደተወለድክ በትረካ አስቀምጥኸዋል፡፡ መጽሐፍ ላይ በተለይ ቁጥር፣ ቀን፣ ስም እና ቦታ ማፋለስ ትልቅ አሉታዊ ግምት የሚያስወስድ በመሆኑ ልናስተካክለው ይገባል፡፡
- ምዕራፍ 6 ላይ “የከምባታ ታሪካዊ አመጣጥ” በሚል ርዕስ አንድ ምዕራፍ ሙሉ ስለ ህዝቡ አመጣጥ መጻፉ ከግለ ታሪኩ ጋር ቀጥተኛ ተዛምዶ የለውም፡፡ በታሪክ መጽሐፎች ለብቻው ተሰንዶ መቅረብ ያለበትን የህዝቡን አመጣጥ ጉዳይ መሃል ላይ ከመሰንቀር ይልቅ የህዝቡ ባህል፣ ወግ እና ልማድ ላይ ማተኮር ቢቻል ስለ ባለታሪኩ ስብእና ብዙ ይናገራል፡፡
- ከ90 ሺ ለሚበልጡ ደቡብ አፍሪካዊያን ወጣቶች የስራ እድል የሚፈጥረው እና በ9ኙም የደቡብ አፍሪካ ፕሮቬንሶች የሚተገበረው ፕሮጀክትህ ከምን እንደደረሰ በመጽፉ ውስጥ አልተቀመጠም፡፡

- ደቡብ አፍሪካ ከገባህ በኋላ የስራ ፍቃድ ከመግኘትህ በፊት እና በኋላ የተዘዋወርክባቸውን በርካታ ከተሞች በስም ከመጥቀስ ባለፈ ስለከተሞቹ ገጽታ ጥሩ እና መጥፎ ትዝብት ተመጥኖ አለቀረበም።

➤ ለኢትዮጵያዊ አንባቢ በደረቁ “ቁንሳ”፣ “ቀኙሳ”፣ “ክላስስክሮፕ”፣ “ቪንደብል ፓርክ” ብትለው ከተሞቹ ስለመኖራቸው ጠቅላላ እውቀትን ይጨምር ይሆናል እንጂ ለታሪክ ግብአት ፋይዳው እምብዛም ነው።

- ተመስገን ከሚባል ልጅ ጋር ተዋወቃችሁ ጋራጅ ውስጥ ሱቅ ከፍታችሁ መስራት ከጀመራችሁ በኋላ ከአንድ ወደ 3 ሱቅ መክፋት የደረስክበት ደረጃ ከዚያም የሀገሬውን ሰው ችግር ለመፍታት ጥረት ማድረግ መጀመርህ የተገለጸበት ፍጥነት ሂደቱን ለማጣጣም እድል የሚሰጥ አይደለም። መጽሐፉ ውስጥ ሌሎች መሰል የታሪክ ፋጮችም በስፋት ተመልክቻለሁ።
- ጂቱጂ የፌስ ቡክ ገጽን ሪፖርት አድርገው እንዲዘጋ ያደረጉ ሰዎችን “መልካም ምግባር አደናቃፊዎች” በሚል ብቻ ከመግለጽ ባለፈ እንማን ሊሆኑ እንደሚችሉ እና አላማቸው ምን እንደሆነ ቁጥብ እና ምጥን በሆነ መንገድ መቅረብ ነበረበት።

➤ በተመሳሳይ በአንድ አገልጋይ የተሰረቀብህ የወጣት መዕከሉ ሀሳብ (east Africa center) በማን እንደተሰረቀ እና ምን እየተሰራበት እንዳለ ራሱን ችሎ በአንድ ምዕራፍ መቅረብ ይገባዋል ባይ ነኝ።

- ጉዳዩን “አገልጋይ ዮናታን” እና “መልካም ወጣት” የማለት ያህል ከነካነው ያልቀረ የተሻለ የሚሆነው ጉዳዩን በግልጽ ማሳወቅ አሊያም በደፈናውም ቢሆን በዝርዝር ማቅረብ ነው።

.
. .
. .
. .
. .
. .